

Anàlisi qualitativa**2012/2013**

Codi: 101149

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Graduat en Sociologia	819 Graduat en Sociologia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Dafne Muntanyola Saura

Correu electrònic: Dafne.Muntanyola@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura es recomana haver aprovat *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

Objectius

En les assignatures precedents d'investigació social s'han tractat els fonaments i les diferents fases i mètodes d'investigació social. L'assignatura *Metodologia i Disseny de la Recerca Social* introdueix els conceptes bàsics de la metodologia científica i capacita l'alumnat per a delimitar uns objectius de recerca, construir l'objecte d'estudi i plantejar-ne un disseny d'investigació pertinent. Les bases de la recerca qualitativa i els seus procediments més específics s'han vist a *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

L'assignatura *Anàlisi Qualitativa* cal entendre-la en continuïtat amb les anteriors i té, com a objectiu fonamental, la comprensió i aplicació de mètodes i tècniques d'anàlisi qualitativa a diversos àmbits de la investigació sociològica. Amb tot, aquestes no es tracten de manera puntual i aïllada, sinó emmarcades en un procés de recerca i en una perspectiva metodològica coherent que integra teorització, producció de dades i anàlisi/interpretació. La realització d'un treball de recerca anirà orientat a assolir aquest objectiu.

Competències

- Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en un tema concret.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.
- Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un

assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

- Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'una observació.
2. Analitzar una mostra d'entrevistes.
3. Avaluar la qualitat del propi treball.
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Definir conceptes d'anàlisi.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
8. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.
9. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
10. Elaborar un pla d'observació.
11. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
12. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
13. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.
16. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
17. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.
18. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
19. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
20. Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.

Continguts

Tema 1. Introducció.

Perspectives metodològiques en la recerca qualitativa i eixos diferenciadors.

Aspectes generals de disseny.

Tema 2. La Grounded Theory (GT).

Context de desenvolupament.

Principis epistemològics.

Mostreig teòric i mètode de comparació constant.

Les controvèrsies a la GT.

Tema 3. Aspectes generals dels mètodes d'anàlisi qualitativa.

Materials objecte d'anàlisi qualitativa.

Dinàmiques inductives i dinàmiques deductives.

Discurs com a producte i discurs com a procés.

Nivells d'anàlisi: textual, situacional i contextual.

La formalització a l'anàlisi qualitativa.

Tema 4. La GT en el marc de l'anàlisi qualitativa

De l'anàlisi temàtica de contingut a la generació de categories.

Principis analítics i interpretatius de la GT.

Procediments i fases. Oberta, axial i selectiva.

Criteris avaluatius.

Tema 5. Altres mètodes d'anàlisi.

Anàlisi narrativa.

Anàlisis estructurals.

Anàlisi crítica del discurs.

Altres mètodes d'anàlisi.

Tema 6. Informàtica i recerca qualitativa

L'ús d'eines informàtiques en anàlisi qualitativa.

El programa Atlas.ti. Nivells textuais i conceptuals d'anàlisi.

Metodologia

La dinàmica docent combina una orientació pràctica amb la necessària reflexió teòrica que acompanya l'aplicació dels mètodes i tècniques tractats.

Pel que fa a la docència a l'aula, les sessions plenàries es basen en l'exposició de continguts, oberta a la participació activa de l'alumnat i a la introducció de petites dinàmiques pràctiques. D'altra banda, les sessions amb el grup desdoblats seran íntegrament pràctiques i s'hi realitzaran tres tipus d'activitats: orientació general dels treballs de recerca; realització exercicis i aplicacions pràctiques; aprenentatge del programari d'anàlisi qualitativa Atlas.ti.

El treball autònom de l'estudiant estarà orientat, d'una banda, a la preparació d'una prova escrita i, de l'altra, a la realització d'un treball de recerca que aplica els continguts treballats a l'assignatura.

Finalment, es contempla la realització de tutories programades orientades al seguiment del treball.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició teòrica de continguts del temari i exemples d'aplicació.	36	1,44	5, 9, 12, 13, 15, 17, 18
Pràctiques d'aula (seguiment de treballs i exercicis d'aplicació)	10	0,4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 19
Sessions a l'aula d'informàtica (Atlas.ti)	6	0,24	1, 2, 3, 6, 9, 19, 20

Tipus: Supervisades				
Tutories de grup programades (seguiment de treballs)	15	0,6	3, 5, 7, 9, 13, 14, 17, 19	
Tipus: Autònomes				
Preparació de la prova escrita individual	25	1	3, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 18	
Treball de recerca (treball de camp, preparació de materials, anàlisi)	55	2,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20	

Avaluació

Aquesta assignatura implica una participació activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe, l'única manera de vincular el treball de recerca amb l'explicació teòrica i de fer un seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. L'assistència a un mínim del 75% de les sessions de pràctiques i la participació en els exercicis que s'hi realitzin és obligatòria i condició indispensable per poder ser avaluat/da.

El sistema d'avaluació, vàlid tant per a l'alumnat de grau com per al de llicenciatura, es basarà en:

- Una prova escrita (34% de la nota final) que avaluarà la comprensió dels conceptes i instruments tractats a l'assignatura i la seva aplicació a diversos casos d'estudi.

- Un treball de recerca, orientat a l'aplicació dels mètodes i tècniques tractats a l'assignatura. Realitzat a partir de les orientacions i seguiment del/de la docent, contempla dues parts:

(a) Primera part (33% de la nota final). Aquesta entrega contindrà una part individual de materials de camp i una part de grup de plantejament teòric, construcció del model d'anàlisi i fonamentació metodològica.

(b) Segona part (33% de la nota final). Anàlisi de materials i conclusions. En grup.

A l'acta d'avaluació tindran la qualificació de "no presentades" únicament aquelles persones que s'hagin presentat al primer lliurament del treball de recerca o que no hagin fet cap activitat d'avaluació.

Per a superar l'assignatura cal una nota final de 5. Tant la prova escrita individual com el treball de grup han de tenir una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura.

Les activitats d'avaluació no superades podran ser revisades durant el període d'avaluació de compensació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Primera part del treball de grup: treball de camp	33	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19
Prova escrita per a avaluar la comprensió dels conceptes i instruments de l'assignatura	34	3	0,12	1, 2, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Segona part del treball de grup: anàlisi	33	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

BAUER, M. W.; GASKELL, G. (ed.). 2000. *Qualitative Researching with Text, Image and Sound. A Practical Handbook*. Londres: Sage.

- BOEIJIE, H. 2010. *Analysis in Qualitative Research*. Londres: Sage.
- CALSAMIGLIA, H.; TUSÓN, A. 1999. *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel.
- CASELL, G.; SYMON, G. (eds.). 2004. *Essential Guide to Qualitative Methods in Organizational Research*, Londres: Sage
- COFFEY, A.; ATKINSON, P. 2005. *Encontrar el sentido a los datos cualitativos: estrategias complementarias de investigación*. Alicante: Universidad de Alicante.
- DENZIN N. K.; LINCOLN Y., 1994. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oak: Sage.
- DEY, I. 1993. *Qualitative data analysis: a user friendly guide for social scientists*. London: Routledge.
- DIJK, T. A. van 1999. *Ideología. Una aproximación multidisciplinar*. Barcelona: Gedisa.
- FAIRCLOUGH, N. 1992. *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
- FLICK, U. 2004. *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.
- CHARMAZ, K. 2000. Grounded Theory: Objectivist and Constructivist Methods. A N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (eds.), *Handbook of Qualitative Research*, 2nd edition (pp.509-535). Thousand Oaks, Ca.: Sage.
- GLASER, B. G.; STRAUSS, A. L. 1967. *The Discovery of Grounded Theory. Strategies for Qualitative Research*. Nova York: Aldine.
- HAMMERSLEY, M., ATKINSON, P. 2001. *Etnografía. Métodos de Investigación*. Barcelona. Paidós.
- IÑIGUEZ, L. (ed.) 2006. *Análisis del discurso: Manual para las ciencias sociales*. Barcelona: UOC. 2ª edició.
- LEWINS, A.; SILVER, Ch. 2007. *Using Software in Qualitative Research. A Step-by-Step Guide*. Londres: Sage.
- LOZARES, C.; VERD, J.M.; MARTÍ, J.; LÓPEZ ROLDÁN, P. 2003. Relaciones, redes y discurso: revisión y propuestas en torno al análisis reticular de datos textuales. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, Núm 101:175-200.
- MILES, M. B.; HUBERMAN, A. M. 1994. *Qualitative Data Analysis. An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, California: Sage (2ª edició).
- NAVARRO, P.; DIAZ, C. 1994. "Análisis de contenido", a J. M. Delgado i J. Gutiérrez (eds.): *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.
- RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. 1996. *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.
- RUIZ RUIZ, J. 2009. Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas. *Forum: Qualitative Social Research*, 10(2), Art. 26, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0902263>.
- SEALE, C.; GOBO, G.; GUBRIUM, J. F.; SILVERMAN, D. (eds.) 2004. *Qualitative Research Practice*. London: Sage.
- STRAUSS, A.; CORBIN, J. 1990. *Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park, California: Sage. Traducció castellana: Strauss, A; Corbin, J. 2003. *Bases de la Investigación cualitativa: técnicas y procedimientos para desarrollar la teoría fundamentada*. Medellín: Universidad de Antioquia.
- TAYLOR, S. J., BOGDAN, R., 1986. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires:Paídos.
- TÓJAR HURTADO, J. C. 2006. *Investigación cualitativa. Comprender y actuar*. Madrid: La Muralla.

VALLES, M. S. 1997. *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.

WERTZ, F. J.; CHARMAZ, K.; MCMULLEN, L. M.; JOSSELSO, R.; ANDERSON, R.; MCSPADDEN, E. 2011. *Five Ways of Doing Qualitative Analysis*. New York: The Guilford Press.

WODAK, R.; MEYER, M. 2003. *Métodos de análisis crítico del discurso*. Barcelona: Gedisa.